

«ایران» از نبود مجازات‌های بازدارنده

در پرونده‌های متخلفان حوزه جراحی پلاستیک گزارش می‌دهد

شارلاتانیسم زیبایی!

گزارش

محدثه جعفری
گروه اجتماعی

افرادی که بدون مدرک پزشکی و تخصص اقدام به درمان بیماران می‌کنند، برای بار اول ۵۸۰ میلیون تومان جریمه نقدی می‌شوند، این در حالی است که تا قبل از ۴ تیرماه ۱۴۰۳ جریمه مداخله‌گران غیرمجاز فقط ۵ میلیون تومان بود. اما با این افزایش جریمه باز هم جذابیت مداخلات غیرمجاز پیوسته در حوزه زیبایی برای پزشک‌نماها و مداخله‌گران

پدیده شارلاتانیسم در حوزه جراحی‌های زیبایی طی سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های جدی نظام سلامت کشور تبدیل شده است. دکتر بابک نیکومسرام، رئیس انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی ایران با اشاره به اینکه شارلاتانیسم به عنوان ورود آگاهانه افراد غیرمتخصص علمی و قانونی به حوزه درمان تعریف شده است، به «ایران» می‌گوید: «افرادی که با سوءاستفاده از اعتماد عمومی، عناوین جعلی یا پوشش‌های ظاهراً قانونی، با هدف کسب منفعت مالی اقدام به درمان بیماران می‌کنند و سلامت و جان آنها را در معرض خطر قرار می‌دهند، نباید در کنار قصور پزشکی قرار داد. قصور پزشکی ممکن است به صورت ناخواسته رخ دهد و در همه نظام‌های سلامت جهان هم چنین احتمالی پذیرفته شده است.

به همین دلیل سازوکارهای حمایتی و

بیمه‌ای برای پزشکان واقعی پیش‌بینی

تبلیغات فریبنده در فضای مجازی

گلوگاه اصلی جرم

یکی از گلوگاه‌های اصلی ورود افراد فاقد صلاحیت به حوزه خدمات زیبایی، تبلیغات اغراق‌آمیزو فریبنده در فضای مجازی، القای تخصص‌های غیرواقعی و استفاده از عناوین جعلی در شبکه‌های اجتماعی، پیوسته اینستاگرام است. دکتر نیکومسرام در این باره می‌گوید: «با نبود نظارت مؤثر، این تبلیغات می‌تواند مستقیماً سلامت عمومی را تهدید کند. به همین دلیل ساماندهی تبلیغات خدمات پزشکی و برخورد مؤثر با آموزش‌های بدون مجوز، از ارکان مهم پیشگیری محسوب می‌شود. از دیگر پیشنهادها مطرح شده، رسیدگی خارج از نوبت و ضربتی به پرونده‌هایی است که در آنها شائبه مداخله غیرمجاز در امور پزشکی وجود دارد. به باور تحلیلگران، اطلاع‌رسانی در این‌گونه پرونده‌هایی‌تواند به تداوم آسیب‌وتکرار جرم منجرشود. همچنین مسئولان می‌توانند دست‌مراجعه کارشناسی تخصصی از جمله پزشکان قانونی، سازمان نظام پزشکی و شوراهای حل اختلاف تخصصی را برای اعلام نظر کارشناسی مستقل ورود فعالانه به پرونده‌هایی که علائم مداخله‌گری در آنها مشاهده می‌شود، باز یگذازند. البته ایجاد سامانه‌های هدفمند شناسایی و پایش گادر زمان خطر پرتیراز دیگر راهکارهای پیشنهادی است. همچنین تمرکز نظارتی بر افراد با مراکز که سابقه شکایت، گزارش‌های تکرارشونده یا الگوهای غیرمتعارف فعالیت دارند، می‌تواند اثربخشی نظارت را به مراتب افزایش دهد.»



برش

گزارش

سمیه افشین‌فر
گروه اجتماعی

کافه است، درست مانند همه کافه‌های شهر، اما اینجا خبری از سر و صدا نیست. اینجا در میان همه میزو صندلی‌ها سکوت جریان دارد. پاتوقی است برای زبان قلب و دست‌ها، برای همه کسانی که کلام را در سکوت زندگی می‌کنند. سکوت اینجا کمبود نیست، در و دیوار ملو از تصاویری با زبان اشاره است، دست‌ها زبان مشترک همه افراد این کافه هستند. چشم‌ها به جای گوش‌ها می‌شنوند. مکانی دنج که توسط افراد ناشنوا اداره می‌شود، فقط یک مکان برای نوشیدن قهوه نیست؛ فضایی فرهنگی واجتماعی است که در آن، مرزهای بین شنوایی و ناشنوایی کمرنگ می‌شود و ارتباط به عمیق‌ترین شکل خود اتقای می‌افتد. یک سال از آغاز به کار این کافه می‌گذرد؛ یعنی از روزی که تعدادی از افراد دارای آسیب شنوایی دور هم نشستند و تصمیم گرفتند که پاتوقی خودشان را داشته باشند؛ پاتوقی که از همه پاتوق‌های شهر متفاوت باشد. مکانی که در آن اشاره، حرف بزند، دست به جای زبان، ارتباط می‌گیرد و پلی می‌شود میان افراد ناشنوا با مردمی که از سررو صدای زندگی روزانه خسته‌اند و به آن پناه می‌برند. ندا کریمیان، مدیریت «کافه اشاره» را بر

عهده دارد. ندا می‌گوید: «من و دوستانم که در اینجا کار می‌کنیم در دوره‌های فنی و حرفه‌ای شرکت کرده‌ایم و مدرک گرفته‌ایم و با کمک همدیگر کافه اشاره را راه انداختیم.» ندا خودش هم ناشنواست و سکوت را زندگی می‌کند، او می‌گوید: «چند وقت قبل برای اولین بار در اصفهان این کافه را راه‌اندازی کردیم؛ کافه‌ای که اگرچه افراد دارای معلولیت آن را اداره می‌کنند، اما و هر کسی می‌تواند به اینجا بیاید.» انگار مشابه این کافه در تهران هم وجود دارد اما سال گذشته جمعی از ناشنوایان

اصفاهانی نیز با به میدان گذاشته‌اند و به راداندازی «کافه اشاره» کرده‌اند؛ اما چرا «اشاره»؟ ندا معتقد است چون «زبان اشاره» زبان اول ناشنوایان و کامل‌ترین روش ارتباطی برای این افراد است عنوان می‌کند: «حضور افراد دارای معلولیت مثل ناشنوایان در جامعه یکی از مهم‌ترین اهداف ماست، دوست داریم که شهروندان به این مکان بیایند و از نزدیک با توانایی‌ها و ظرفیت‌های افراد ناشنوا آشنا



شوند. البته آموزش زبان اشاره هم یکی دیگر از مهم‌ترین اهدافمان است.» راداندازی هر کسب‌وکاری بدون سرمایه چر «اشاره»؟ ندا معتقد است چون «زبان اشاره» زبان اول ناشنوایان و کامل‌ترین روش ارتباطی برای این افراد است عنوان می‌کند: «حضور افراد دارای معلولیت مثل ناشنوایان در جامعه یکی از مهم‌ترین اهداف ماست، دوست داریم که شهروندان به این مکان بیایند و از نزدیک با توانایی‌ها و ظرفیت‌های افراد ناشنوا آشنا

راهی به بلندی فرهنگساز

او خود را هنوز در اول راه می‌داند «تازه شروع کرده‌ایم. برای نذا راه درازی مانده است، راهی به بلندی فرهنگسازي در زمینه حضور افراد ناشنوا در میان افراد



خودشان را به فردی غیرمتخصص می‌سپارند. البته مواردی هم داشتیم که فرد خاطی از مدارک پزشکان مسن برای جراحی استفاده می‌کرده و به اتاق عمل می‌رفته است. این اقدام در نحوی با هماهنگی یک مسئولی در اتاق عمل چند تا از بیمارستان‌های درجه پایین انجام می‌شد و از این طریق کار خودشان را پیش می‌بردند. حالا می‌توانم بگویم در انتهای سیل قرار نداریم و تعداد این آدم‌ها در حال افزایش است.»

معاون اجتماعی و امور مجلس سازمان نظام پزشکی درباره برخورد‌های قانونی دادرسرای پزشکی در این گونه پرونده‌ها می‌گوید: «البته از برخورد‌هایی که دادرسرای غیرمجاز در امور درمانی انجام می‌دهد سیاست‌گزاریم اما لازم است برخورد‌های سنگینی با این افراد انجام شود. همچنین در سازمان نظام پزشکی پیکر مشکلاتی که غیر پزشکان ایجاد می‌کنند هم هستیم تا حقوق مردم

پایمال نشود.» او درباره حضور گسترده پزشکان در حوزه‌های غیرمرتبط با تخصص‌شان می‌گوید: «سازمان نظام پزشکی به دنبال افزودن حیس در مجازات مداخله‌گران است، اما بعضی از نمایندگان مجلس در قانونی که مدنظر ما برای افزودن حیس در مجازات بود، نگرش متفاوتی داشتند. آنها نگران طب سنتی بودند. با اضافه شدن حیس به مجازات نقدی، افرادی که با نام طب سنتی، مردم را فریب می‌دهند هم باید پاسخگوی اعمالشان باشند، چون کار آنها نیز مداخله در درمان بیماران است؛ موضوعی که نه تخصص و نه علمش را دارند. به همین دلیل عده‌ای اجازه نمی‌دهند این افزایش بازدارندگی اعمال شود.»

جریمه‌های نقدی مطرح و اعمال شد. بر همین اساس ۵۸۰ میلیون تومان جریمه برای بار اول و نزدیک به یک میلیارد و صدو شصت میلیون تومان برای بار دوم در نظر گرفتند، اما حتی این جریمه‌های سنگین هم بازدارندگی‌های کافی نداشت؛ چون افرادی که تا این حد به خودشان اجازه می‌دهند با جان مردم بازی کنند و دست به تیغ جراحی بزنند، با این اعداد و ارقام جریمه از انجام کار خلاف خودداری نمی‌کنند. بدون وجود حبس و مجازاتی که غیرقابل تبدیل باشد، (یعنی ممکن است حبس را در نظر بگیرند اما قابل خرید باشد) نمی‌توانیم از مجازات‌های در نظر گرفته شده برای این جرم یعنی مداخلات غیرمجاز در امور درمانی، نتیجه بازدارندگی کسب کرد.»

فضای مجازی، پاتوق مداخله‌گران غیرمجاز است

نظارت کافی بر تبلیغات درمانی در فضای مجازی وجود ندارد و به نوعی با رهاشدگی در این حوزه روبه‌رو هستیم. دکتر میرخانی با اشاره به این موضوع می‌گوید: «شبکه‌های مجازی پاتوقی برای مداخله‌گرهای غیرمجاز شده است که با تبلیغات عوام‌فریبانه به جذب مشتری می‌پردازند. بیمار هم هنگامی که وارد مطب پزشک می‌شود، فرض را بر این می‌گذارد که فرد پزشک است. حالا در این مورد خاص، متهم پرونده پروانه پزشک دیگری را هم اجاره کرده بوده و از نام، مهر و سربریگ او برای واقعی جلوه دادن کارش برای مردم استفاده کرده است. به همین دلیل در این گونه پرونده‌ها حتی بیماران نیز نمی‌توانند به اصل ماجرا پی ببرند و با این فرض که به پزشک مراجعه کرده‌اند، سلامتی

نشده و پرونده در قسمت بازپرسی قرار دارد. این فرد در گذشته نیز شاکی داشته و شش ماه هم محکوم شده است. اینکه گفته می‌شود حکم این فرد فقط جریمه نقدی است، اصلاً درست نیست، چون هنوز پرونده در حال رسیدگی در محاکم قضایی است.»

او توضیح می‌دهد: «این پزشک قلابی اکنون در بازداشت پلیس است و با توجه به ابعاد جرمی که مرتکب شده، احتمالاً این فرد خاطی، علاوه بر جریمه نقدی به حبس هم محکوم خواهد شد.» دکتر میرخانی با اشاره به خلأهایی که باعث می‌شود این گونه افراد به راحتی در حوزه درمان ورود کنند، می‌گوید: «متأسفانه بحث مداخله‌گری رواج پیدا کرده است. کسی به مداخله‌گر کاری ندارد و قوانین موجود هم بازدارنده نیست. ماده ۳ قانون مقررات امور پزشکی و دارویی که در سال ۱۳۳۴ نوشته شده به این موضوع اشاره دارد که هر کسی بدون داشتن پروانه و صلاحیت اقدام به انجام طبابت کند، مداخله‌گر شناخته می‌شود و براساس قانون محکوم به زندان است. در سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ مجلس ششم شورای اسلامی اصلاحاتی را روی این قانون قرار داد. در اصلاحات انجام شده برای اینکه زندان‌ها خلوت شود، مجازات حبس را از حکم جدا کردند. همین موضوع باعث می‌شود مداخله‌گری در امور درمان به شکل انفجاری افزایش یابد، چون جریمه مالی به تنهایی فایده‌ای ندارد. این مجازات تا سال گذشته ادامه داشت و فقط جریمه مالی ۵ میلیون تومانی با اقدام به جراحی می‌کرد به «ایران» برای مجرم‌ان در نظر می‌گرفتند، اما با اقدام درست معاونت درمان وزارت بهداشت، از ۴ تیرماه ۱۴۰۳ هیات وزیران به این موضوع ورود کرد و بحث افزایش

جای خالی کارگروهی ویژه برای ساماندهی جراحی‌های زیبایی

مقابله با شارلاتانیسم در جراحی‌های زیبایی، بیش از هر چیز نیازمند نگاه پیشگیرانه، اقدام سریع، اعتماد به نظر کارشناسی و هماهنگی حاکمیتی است. رئیس انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی ایران با بیان این موضوع می‌گوید: «کارشناسان حوزه سلامت همواره بر ضرورت تشکیل کارگروه ویژه ساماندهی جراحی‌های زیبایی در وزارت بهداشت تأکید دارند؛ کارگروهی با رویکردی بین‌بخشی و حاکمیتی و با حضور نمایندگان وزارت بهداشت، دستگاه قضایی، سازمان نظام پزشکی، پلیس فتا، انجمن‌های علمی ذی‌ربط و دبیران بوردهای تخصصی مرتبط. چنین کارگروهی می‌تواند با تدوین دستورالعمل‌های علمی و استاندارد شفاف، ابلاغ سیاست‌های واحد، رصد مستمر اجرای مصوبات و هماهنگی میان نهادهای مسئول، نقش مؤثری در پیشگیری از مداخلات غیرمجاز، ارتقای ایمنی خدمات زیبایی و صیانت از سلامت عمومی ایفا کند. با این اقدام، هم از سلامت مردم مراقبت می‌کند و هم مانع خدشه‌دار شدن جایگاه حرفه‌ای جامعه پزشکی خواهد شد.»

فقط جریمه بازدارنده نیست

دکتر سید محمد میرخانی، معاون اجتماعی و امور مجلس سازمان نظام پزشکی با اشاره به پرونده پزشک قلابی که با دیپلم در مراکز مجوزدار اقدام به جراحی می‌کرد به «ایران» می‌گوید: «پرونده این پزشک‌نما در حال جمع‌آوری مستندات و مدارک است و در حال حاضر رویه‌های قانونی خودش را طی می‌کند، اما هنوز حکم نهایی صادر



با اقدام درست

معاونیت
درمان وزارت
بهداشت، از
۴ تیرماه ۱۴۰۳
هیات وزیران
به این موضوع
ورود کرد و
بحث افزایش

جریمه‌های
نقدی مطرح و
اعمال شد. بر
همین اساس
۵۸۰ میلیون
تومان جریمه
برای بار اول
و نزدیک به
یک میلیارد و
صدو شصت
میلیون تومان
برای بار دوم
در نظر گرفتند،
اما حتی این
جریمه‌های
سنگین هم
بازدارندگی‌های
کافی نداشت

این موضوع نشان‌دهنده ضعف بازدارندگی مجازات‌ها در حوزه مداخله‌گران غیرمجاز است. در حال حاضر مداخله در امور پزشکی عمدتاً مشمول مجازات‌های نقدی است و این مجازات‌ها تناسبی با شدت و خطراتن جرایم ندارد.»

وزارت بهداشت می‌تواند با پیگیری حقوقی و ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی، زمینه تشدید مجازات‌ها و افزایش اثر بازدارندگی قوانین را فراهم کند. این متخصص می‌گوید: «باید بررسی شود چه خلأها و بسترهایی باعث می‌شود فردی بتواند برای سال‌ها در مراکز درمانی دارای مجوز رسمی، با عنوان جعلی پزشک فعالیت کند و به بیماران آسیب بزند. نظارت اصلی در این حوزه بر عهده وزارت بهداشت است و مقایله با مداخلات پزشکی نیازمند همکاری همه جانبه نهاد‌های مسئول است.»



حضور
افراد دارای
معلولیت مثل
ناشنوایان در
جامعه یکی
از مهم‌ترین
اهداف ماست
دوست داریم
که شهروندان
به این مکان
بیایند و از
نزدیک با
توانایی‌ها و
ظرفیت‌های
افراد ناشنوا
آشنا شوند.
البته آموزش
زبان اشاره
هم یکی دیگر
از مهم‌ترین
اهدافمان
است

عادی جامعه؛ وقتی وارد کافه اشاره می‌شوید، اولین چیزی که توجه‌تان را جلب می‌کند، آرامشی پنهان است. گاهی صدای موسیقی ملایمی چاشنی آن می‌شود، اما این صدا در پس‌زمینه محو است و انرژی غالب محیط، از تعاملات بینایی ناشی می‌شود، که تبلور همان شنیدن با چشم‌هاست.

او می‌گوید: «مشتربان با ورود به کافه با زبان اشاره و روش‌های ارتباطی با ناشنوایان آشنا می‌شوند، تهیه همه نوشیدنی‌ها و خوراکی‌های سرد و گرم با طعم‌های مختلف توسط نیروهای ناشنوا در کافه اشاره انجام می‌شود. فضای داخلی با ایده و ابتکارات خود پچپه‌ها و با بهترین سلیقه درست شده است و هر مراجعه‌کننده‌ای را مجذوب فضای داخلی می‌کند. البته کلیه‌هایی هم با زبان اشاره تهیه کرده‌ایم و برای مشتریان پخش می‌کنیم.»

به نظر او تفاوت زبان‌ی نیروهای آن را می‌توان در تفاوت زبانی ناشنوایان دانست؛ او معتقد است، «اینجا کافی است، فقط اشاره کنید.» به نظر ندا، مردم وقتی وارد می‌شوند حس متفاوتی را تجربه می‌کنند، چون شناختی از ناشنوایان ندارند. حتی ممکن است در برخورد اول کمی نگران باشند؛ اینکه اینجا شبیه هیچ کافه دیگری نیست، باعث می‌شود برخی از افراد ندانند که باید چه کار کنند اما تصاویر حروف الفبای زبان اشاره و کلیپ‌ها حس کنجکاو می‌کنند؛ مراجع‌کنندگان را تحریک می‌کند. برخی بیشتر می‌نشینند و سعی می‌کنند ارتباط بیشتری با مافراقرار کنند، آرام و شمرده و با اشاره درخواست‌شان را مطرح می‌کنند و همین برای ما کافی است. البته برخی از افراد هم ارتباط برقرار نمی‌کنند و محیط را ترک می‌کنند.» ندا مدیریت کافه را به عهده دارد، اما

بجز او چهار نفر دیگر هم در «کافه اشاره» مشغول به کار هستند، «همه ما در دوره‌های مختلف شرکت کرده‌ایم و موفق به اخذ گواهینامه‌های مهارتی هم شده‌ایم.» او می‌گوید: «مشتری‌ها به شیوه‌های مختلف سفارش می‌دهند؛ مثلاً کافه‌ها یک تجربه فرهنگی است، این قرار می‌دهند یا شمرده صحبت می‌کنند تا ما بتوانیم لب‌خوانی کنیم.» ندا و دوستانش با عشق و علاقه از میهمانان‌شان پذیرایی می‌کنند، دنیای آرزوهاشان رنگی است، رنگی به وسعت



حذف موانع اجتماعی در کافه سکوت

این مدل کسب‌وکار اجتماعی، سه هدف کلیدی را دنبال می‌کند: ترویج فرهنگ، اشتغال‌زایی و حذف موانع اجتماعی برای افراد دارای معلولیت. یکی از مهم‌ترین اهداف این کافه‌ها ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار برای جامعه ناشنوایان است. در فضایی که بسیاری از مشاغل، نیاز به ارتباط کلامی دارند، این کافه‌ها یک محیط حمایتی و تخصصی فراهم می‌کنند که در آن توانایی‌های پرسنل ناشنوا (مانند تمرکز بالا، مهارت‌های بصری دقیق و توانایی برقراری ارتباط با زبان اشاره) به ارزش تبدیل می‌شود. همچنین تجربه متفاوت ارتباط با (زبان اشاره) یک تجربه کاملاً منحصربه‌فرد است. این مکان‌ها مخاطبان را تشویق می‌کنند تا از منطقه امن ارتباط کلامی خارج شده و وارد دنیای ارتباط غیرکلامی شوند. فضایی برای درک و فراگیری، این کافه‌ها به پاتوقی تبدیل می‌شوند که نه تنها برای ناشنوایان، بلکه برای افراد شنوای نیز جذاب است. اینجا جایی است که هر دو جامعه می‌توانند در کنار هم بنشینند و از هم بیاموزند. این تعامل، درک عمومی نسبت به چالش‌ها و توانایی‌های افراد ناشنوا را عمیق‌تر کرده و به حذف موانع اجتماعی کمک می‌کند.